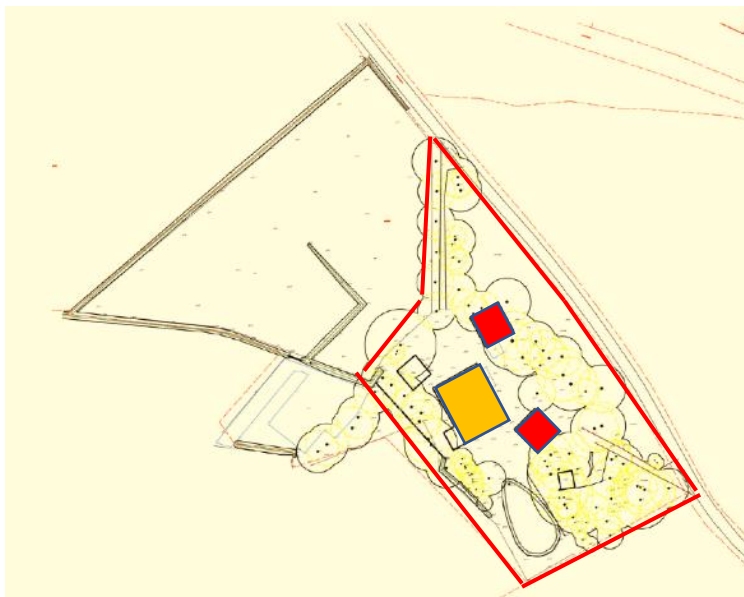

Heutinkstraat 600, 7535 PA Enschede. Redengevende omschrijving 2023.

Objecten: Erve 't Kromhof, boerderij en schuur
Adres: Heutinkstraat 600, 7535 PA te Enschede
Provincie: Overijssel
Status: Gemeentelijk monument
Monumentnummer: ES309
Categorie: Agrarisch
Type: Boerderij en schuur
Datering: Voor 1815
Kadastrale bekend: Enschede, LNKOO-AA-3601

Erfkaart erve Kromhof met gebouwen (Situatie mei 2023): 1: Grote tweekapboerderij (afgebrand) 2 Schuur van 1913 (afgebrand) 3 Oude schuur (deels ingestort) 4: Kleine boerderij, (deels afgebrand) 5: Klein veldschuurtje 6: Jonge schuur (gesloopt).

Erfkaart erve Kromhof met in rood de te beschermen/behouden gebouwen en in oranje de beschermde footprint van de oude boerderij. In rood omkaderd het onder de bescherming vallende deel van het erf.

Luchtfoto complex Heutinkstraat 600. De grote boerderij is nog intact. Bron: Kadastrale kaart.com

Inleiding.¹

Het historische Erve 't Kromhof is gelegen in de Eschmarke. Het Lutteker markeboek maakt melding van 37 gewaarde erven in de Eschmarke, waaronder Erve 't Kromhof. De erven in de Eschmarke dateren uit de veertiende eeuw en waren meestal leengoederen. Door vererving verwisselden de leengoederen nogal eens van eigenaar en bewoners.¹ De erven rond Enschede waren bijvoorbeeld lang in het bezit van de graaf van Bentheim.

De geschiedenis van Erve 't Kromhof gaat terug tot in de middeleeuwen. De eerste vermelding van een boerderij op deze locatie is uit 1280 op een belastinglijst. Volgens het schattingsregister van Twente uit 1475 is op de huidige locatie een boerenhoeve aanwezig onder de naam Kummehof. Ook in opvolgende eeuwen wordt 't Kromhof diverse malen vermeld onder de namen Crummenhof, Cruemhoef, Crumhoff. Het leengoed was onder andere eigendom van de graaf van Bentheim en het kapittel van Oldenzaal. Beschrijvingen van de exacte bebouwing op dit erf zijn niet aangetroffen. De ligging van de boerderij met de zijkant gesitueerd naar de weg is een traditionele ligging voor oudere boerderijen in de streek.

De oudste bebouwing

In het bouwhistorische onderzoek gaat men er van uit dat de recent door brand verwoeste grote tweekapsboerderij vermoedelijk in kern het oudste gebouw op het erf is. Deze kern bestond uit een vakwerk-hallehuis met een vermoedelijk in fasen uitgebouwd voorhuis. Duidelijk is in ieder geval dat dit deze vakwerkboerderij ruim voor de versterking van 1815 tot stand moet zijn gekomen.

De kleine boerderij was ook al aanwezig voor 1815. De gevels daarvan zijn jonger, maar het gebintwerk met ankerbalkgebinten met gesneden telmerken moet vrijwel zeker van ruim voor 1800 dateren. Deze boerderij heeft in oorsprong, getuige de muurplaat met pengaten van de rechter zijgevel ook vakwerkgevels met leem gehad. Het is ook mogelijk dat deze boerderij het oudste bouwwerk was, maar dat is sinds de verwoesting en

---

¹ Voor de bouwgeschiedenis is onder meer gebruik gemaakt van de informatie uit de *Bouwhistorische verkenning Erve 't Kromhof*, van Stichting BOEi (K. Heuvelmans) 14 oktober 2021. Waar nodig is deze informatie aangevuld met eigen bouwhistorische waarnemingen.

het volledig verloren gaan van de houtconstructie van het achterhuis van de grote boerderij niet meer te achterhalen. Deze kleine boerderij, oorspronkelijk vermoedelijk opgezet als een los hoes, was mogelijk later tijdelijk een *wönnershoes* (een boerderij waarin meerdere gezinnen wonen, waaronder knechten). De archiefstukken geven namelijk aan dat Erve Kromhof in 1790 een *wönnersplaats* genaamd Kromhofs Woner was.

Bouwfasen in 1871 en 1913

Rond 1871 volgt er een fase waarbij nieuwe bouwwerken op het erf worden toegevoegd en het voorhuis van de grote boerderij wordt aangepast. Het voorhuis wordt aan de linkerzijde ingekort en aan de rechterzijde uitgebreid. De schuur ten noorden van het erf wordt afgebroken en vervangen door een kleiner houten bouwwerk, en op het noordwesten van het erf worden twee nieuwe houten schuren geplaatst. De kleine boerderij blijft voor zover na is te gaan onveranderd. Overigens heeft men op een zeker moment (in 1913?) in de voorgevel van de kleine boerderij een bedrijfsdeur gemaakt, waardoor naast de woning in het linker deel een doorrit/schuurgedeelte is ontstaan.

Rond 1913 wordt de grote boerderij door de familie Olink aan de oostzijde uitgebreid met de toevoeging van de meststal en krijgt het achterhuis zijn huidige vorm. Vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw hadden boerderijen door intensivering grotere gebouwen nodig voor vee en opslag. Een uitbreiding in de breedte van de boerderij kwam regelmatig voor. Dan maakte (net als bij Erve Kromhof het geval is) het aangebouwde gedeelte gebruik van het gebint van de oude schuur. Deze moest daardoor een zijbeuk met de nieuwbouw delen. Het achterhuis krijgt bij deze verbouwing/uitbreiding twee topgevels in de achtergevel. Ook het voorhuis werd verbreed en kreeg in het uitgebreide gedeelte een keuken. De keuken kreeg een schouw en vermoedelijk een wand bekleed met geglazuurde tegels.

Op het erf bleek het noodzakelijk om de drie houten schuren vanwege de uitbouw van de boerderij te verplaatsen. In plaats van houten schuren werden er uit metselwerk opgetrokken schuren geplaatst. Mogelijk werd de gebintconstructie van de oude houten schuren hierbij hergebruikt (in ieder geval bij de thans deels ingestorte schuur).

Modernisering voorhuis in 1955

Rond 1955 werd het voorhuis van de grote boerderij ingrijpend verbouwd naar een ontwerp van architect Jan Jans (1893-1963). Dezelfde architect was ook eerder betrokken bij de nieuwbouw van het naastgelegen Erve Schukink in 1929, in opdracht van een erfgenaam van Engbert Kromhof. Bij Erve 't Kromhof verbouwde hij het woongedeelte van één naar twee woningen. Elke woning kreeg een eigen entree, keuken, woonkamer en slaapkamers. De gevel kreeg een nieuwe vensterindeling en in het dak kwamen diverse dakkapellen. Het voorhuis kreeg bij deze verbouwing een geheel nieuwe gevel.

Latere ontwikkelingen

Eind jaren zeventig van de vorige eeuw is de kleinste schuur in de noordoosthoek van het erf verwijderd. Deze schuur is namelijk nog zichtbaar op een archiefphoto van het erf uit 1971 maar niet meer op de topografische kaart uit 1978. Een grote nieuwe schuur, die inmiddels weer is gesloopt, werd geplaatst buiten het erf.

In 2003 werd van het historische erf de grote boerderij en de kleine boerderij beschermd als gemeentelijk monument onder nummer ES309.

Leegstand, verwaarlozing en verwoesting

Leegstand leidde er onder meer toe dat de kleine boerderij in januari 2021 is afgebrand. De gevels van het gebouw zijn nog grotendeels intact, net als de gebintconstructie. De kap en beschoten topgevel zijn echter verloren gegaan. Het erf staat op dat moment al ruim tien jaar leeg. Ook de schuur uit 1913 in de noordoosthoek van het erf is door uitblijven van onderhoud in een slechte staat geraakt. Op 30 juni 2022 viel de grote boerderij ten prooi aan het vuur. Het historische achterhuis werd daarbij op de oostelijke zijgevel met bedrijfsdeuropening en delen van de achtergevel vrijwel volledig verwoest en ook de erachter gelegen noordelijke schuur uit 1913 ging vrijwel geheel verloren. De huidige eigenaar Jabe Beheer BV neemt het initiatief tot een nieuwe ontwikkeling van het erf, waarbinnen de historie de leidraad moet vormen.

Nieuwe monumentbeschrijving (2023)

Door de recente ontwikkelingen en calamiteiten werd het noodzakelijk om in verband met de toekomst van het erf de bescherming te herzien en een aangepaste redengevende beschrijving op te stellen. In deze nieuwe omschrijving komt de bescherming van de grote boerderij als gebouw te vervallen, maar blijft de footprint als plek voor nieuwbouw wel beschermd. Bij herbouw van deze grote boerderij is het van belang om zeker wat betreft het achterhuis de behouden delen van de gevels in de nieuwbouw te integreren dan wel als inspiratie in het ontwerp mee te nemen. Van de kleine boerderij worden de behouden gebleven delen (van gevels, binnenmuren met de stookplaats en gebintwerk) beschermd als bij de restauratie en opbouw te behouden en te integreren onderdelen. Voorts wordt voorgesteld om van de schuur uit 1913 de nog overeind staande delen van de gevels en de behouden delen van de veel oudere gebint- en kapconstructie te beschermen als bij het herstel en herbestemming te behouden en te integreren delen.

Omschrijving complex.

Het terrein met elementen

Naast de aanwezige bebouwing kent het erf elementen die bij de herontwikkeling behouden dienen te blijven. Het betreft hier de boomsingel en klinkerbestrating van de oprijlaan aan de noordzijde van het perceel en de bestrating van veldkeien op het terrein voor de kleine boerderij. Verder zijn bossages en de aanwezige grote keien bij de entrees en bij de gebouwen van belang. Tenslotte is de zuidelijk van de grote boerderij aanwezige vijver van belang als historisch erfelement.

1 De kleine boerderij (nr. 4 op kaart)

Ontwikkeling en type

De kleine boerderij heeft een opzet van een driebeukig hallehuis met vijf ankerbalkgebinten waarvan twee gebinten zijn uitgevoerd als strijkgebinten. Deze gebinten behoren gezien hun constructie en de aanwezigheid van getrokken telmerken (de nummering begint bij de voorgevel, het strijkgebint van de achtergevel heeft nummer 5) tot een van oorsprong in vakwerk uitgevoerde boerderij, hoogst waarschijnlijk in een los hoes opzet, die ruim voor 1800 tot stand moet zijn gekomen. Vermoedelijk rond 1900 of nog iets later is de boerderij ingrijpend verbouwd, waarbij de huidige gevels, gemetseld in machinale baksteen ontstonden. De boerderij werd toen met behoud van de oude gebintconstructie in de lengterichting door een halfsteens bakstenen muur in twee helften verdeeld. De rechter helft kreeg in de middenbeuk een doorrit met dubbele deuren in de voor- en achtergevel en in de rechter zijbeuk een stal, ook voorzien van een staldeur rechts in de voorgevel en halfronde stalvensters in de rechter zijgevel.

De linker helft kreeg aan de voorzijde een door gemetselde gevels omsloten woongedeelte, met een stookplaats tegen de scheidingsmuur tussen de woning en de doorrit. De gebintstijl van het strijkgebint en de gebintstijl van het tweede gebint in dit woongedeelte werden toen direct onder de ankerbalk afgezaagd. De linker helft van de voorgevel kreeg een deur en twee vensters. Achter de woning werd een schuurruimte ondergebracht met stal in de linker zijbeuk en een dubbele bedrijfsdeur in de achtergevel. Het strijkgebint van de achtergevel werd in het gevelvlak geplaatst, het strijkgebint bij de voorgevel kwam achter de gemetselde voorgevel te liggen. Door de plaatsing van een middenstijl midden onder de ankerbalk van het strijkgebint bij de achtergevel en verwijdering van de korbelen ontstonden hier naast elkaar tussen de gebintstijlen twee openingen voor dubbele bedrijfsdeuren/deeldeuren (één voor de doorrit en één voor de schuur). Tegen de buitenzijde van de gebintstijlen werd in baksteen de zijdelen van de achtergevel uitgevoerd met een halfrond stalvenster, met ijzeren raam met vorkroeden. Tegen de voorzijde van de gebintstijlen van dit strijkgebint is een korbeelstel aanwezig ter ondersteuning van een uitkragende houten topgevel. Ook bij de voorgevel werd een houten topgevel aangebracht.

Beschrijving

Na de brand is het merendeel van de buitengevels (bij de linker zijgevel ontbreken delen), alsmede de scheidingsmuur in de lengteas van de boerderij met de stookplaats en de scheidingsmuur tussen de woning en schuur behouden gebleven en verder gebintconstructie met ankerbalkgebinten, gebintplaten en windschoren

en stalrepels. Verder is de oudere muurplaat met toognagelgaten (restant vakwerk) op de rechter zijgevel behouden.

In de voorgevel is de aanwezige tweedeling van de boerderij goed afleesbaar. De gevel is opgetrokken in rode machinale baksteen in kruisverband. De rechter helft bevat een brede bedrijfsdeuropening met een licht getoogd, gepend kozijn onder een gedrukte segmentboog. De opgeklampte deuren met kraaldelen (de rechter deurvleugel is nog aanwezig) draaiden naar buiten open. Rechts van deze brede opening is een staldeuropening onder een strek aanwezig. De hier niet meer aanwezige deur draaide ook naar buiten toe open. Het linker deel van de voorgevel bezit van rechts naar links achtereenvolgens een venster met een (thans verdwenen) 6-ruits schuifraam, een deur met een 2-ruits bovenlicht (kozijn met geprofileerd kalf en bovenlicht zijn nog aanwezig) en een lager venster met een 4-ruits stolpraam. Deze openingen sluiten af met steens strekken. De gevel sluit boven af met uitkragend bakstenen lijstwerk (een bloktandlijst en daarboven een rollaag met een uitkragende laag daarboven). Hierboven rees de houten topgevel op.

De rechter zijgevel is opgetrokken in rode machinale baksteen in kruisverband met ter verlichting van de stal halfronde stalvensters met ijzeren raampjes met vorkroeden. De muurplaat betreft hier een hergebruikte plaat met toognagelgaten voor de plaats waar zich wandstijlen van een vakwerk hebben bevonden. Bij de linker zijgevel zijn delen ingestort, waardoor de indeling hier niet geheel duidelijk is. Wel is in het stalgedeelte een staldeur aanwezig en een rechthoekig venster.

De achtergevel bestaat in het midden uit een strijkgebint, met in het midden aansluitend op de ankerbalk twee door een halfsteens muurdam van elkaar gescheiden kozijnstijlen die de twee brede doorgangen van elkaar scheiden. De buitenzijden van de gevel zijn opgetrokken in rode machinale baksteen, onderin gemetseld in kruisverband en naar boven in halfsteens verband. Het rechter deel is thans incompleet en heeft een half rond stalvenster met ijzeren raam met vorkroeden. De bij de houten topgevelconstructie behorende doorgestoken gebintplaten en korbeelstellen zijn nog aanwezig.

2: De schuur (nr. 3 op de kaart)

Ontwikkeling en type

De schuur heeft een opzet van een driebeukig hallehuis met ankerbalkgebinten en een sporenkap met zwaar uitgevoerde sporen en haanhouten. Twee gebinten zijn uitgevoerd als strijkgebinten. Deze gebinten behoren gezien hun constructie en de aanwezigheid van getrokken telmerken tot een van oorsprong in vakwerk uitgevoerde schuur die volgens het kadaster in 1871 tot stand moet zijn gekomen en in 1913 bij verplaatsing en versterking van de schuur zijn de kap en gebinten hergebruikt. Echter op de oudste kadasterkaart is ook een schuur ingetekend, in omvang vergelijkbaar en waarvan het gebintwerk en kap al kunnen zijn hergebruikt bij de bouw in 1871! In dat geval is het gebintwerk nog veel ouder, wat afgaande op de constructie en aanwezige telmerken ook te verwachten is. De in 1913 naar de huidige positie verplaatste schuur kreeg een gemetselde voorgevel en gemetselde lage zijgevels, opgetrokken in machinale baksteen. De achtergevel werd wederom grotendeels in hout uitgevoerd (verticaal beschot) met een overkragende houten topgevel op tegen het strijkgebint geplaatste korbeelstellen. De schuur kreeg in de linker helft van de middenbeuk een doorrit met dubbele deuren in de voor- en achtergevel. Inwendig scheidden gemetselde muren twee ruimten af, aan de voor- en achterzijde. In de late jaren 60 is de linker deuropening in de voorgevel dichtgemetseld en is de dakbedekking vernieuwd met sneldekkers met gevelpannen over de oorspronkelijke windveren. Enige jaren geleden is door uitblijven van onderhoud en verwaarlozing het achterste deel met de achtergevel ingestort.

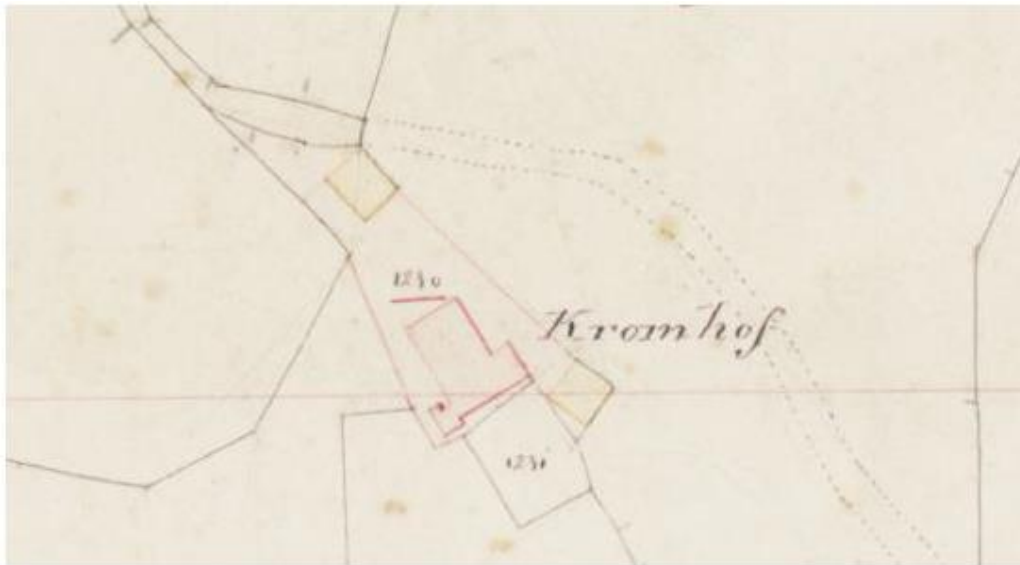
Beschrijving

Door een instorting van het achterste deel van de schuur is de houten achtergevel, het achterste deel van de kap met gebinten en delen van de linker zijgevel verwoest. Thans is het merendeel van de gemetselde buitengevels (bij de linker zijgevel ontbreken achterin delen, de voorgevel en rechter zijgevel zijn volledig intact), alsmede de scheidingsmuren in het interieur behouden gebleven. Daarnaast is in het voorste deel de gebintconstructie met twee ankerbalkgebinten, gebintplaten, windschoren en stalrepels en de kapconstructie met een zevental sporenparen met haanhouten behouden gebleven. Ook het houten topgevelschot van de

voorgevel is nog aanwezig. Van de bij de instorting betrokken delen zijn mogelijk nog onderdelen te behouden, waaronder de stijlen met korbeelstellen van het strijkgebint van de achtergevel.

In de voorgevel waren in totaal vier deuropeningen van een verschillende omvang onder segmentbogen aanwezig. De linker is later dichtgezet. Deze opening had dezelfde vorm als de opening rechts, die voorzien is van dubbele deuren. In het middendeel van de gevel bevindt zich links een hoge brede deuropening met dubbele deuren en rechts daarnaast een enkele deur met een getoogd 6-ruits bovenlicht. De dubbele deuren draaien naar buiten toe open. De gevel is opgetrokken in rode machinale baksteen in kruisverband, met wit gepleisterde geboorte- en sluitstenen in de segmentbogen van de deuropeningen. De gevel sluit boven af met uitkragend bakstenen lijstwerk (een bloktandlijst en daarboven een rollaag waartegen de onderzijde van de houten topgevel aansluit). Deze detaillering vertoont sterke overeenkomst met de voorgevel van de kleine boerderij, waardoor het vermoeden bestaat dat ook de kleine boerderij in of omstreeks 1913 is versteend.

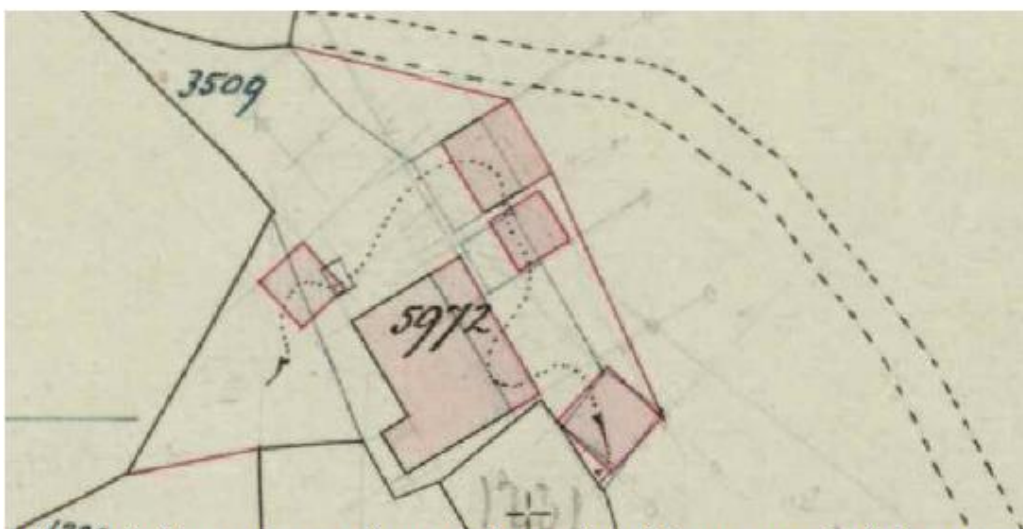
De in machinale baksteen in kruisverband gemetselde rechter zijgevel is volledig behouden gebleven en bezit naast een getoogd stalvenster in de linker helft twee uit de gevel stekende balkjes, vermoedelijk voor het ophangen van een ladder. De linker zijgevel lijkt ook nagenoeg volledig te zijn behouden, maar door een dichte begroeiing en ingestort materiaal van het dak is de eventuele indeling niet vast te stellen. De met eternitpannen gedekte steile kap heeft boven de zijgevels een overstek op doorgestoken delen van de sporen.

Kadastrale kaart van Erve 't Kromhof uit 1811-1832. Bron: Beeldbank RCE

Kadastrale hulpkaart uit 1872. Bron: Kadaster

Kadastrale hulpkaart uit 1914. De lijnen van de verwijderde bebouwing zijn in het licht grijs nog zichtbaar. Rood zijn alle nieuw ingemeten onderdelen. Bron: Kadaster

Ansichtkaart uit 1961 met links nog de twee in 1913 verplaatste schuren en rechts de achtergevel met dubbele topgevel van de grote boerderij. www.enschedeinansichten.nl

De kleine boerderij voor de brand is links op de afbeelding zichtbaar. Rechts de grote boerderij. Bron: cultureelerfgoedenschede.nl/wordpressnew/erve-t-kromhof

De grote tweekapsboerderij, achterzijde huidige toestand (1-6-2023).

De grote tweekapsboerderij, zijgevel achterhuis in de huidige toestand (1-6-2023).

Voorgevel van de kleine boerderij voor de brand

Voorgevel van de boerderij. Toestand 1-6-2023. FH MAB 2023

Kleine boerderij, gebintconstructie aan rechter zijde richting achtergevel. FH MAB 1-6-2023

Kleine boerderij, details rechter zijgevel. FH MAB 1-6-2023

Kleine boerderij, linker zijgevel met daarachter restant woning (boven) en schuur (onder). FH MAB 1-6-2023

Kleine boerderij, achtergevel links en aansluiting linker zijgevel (rechts). FH MAB 1-6-2023

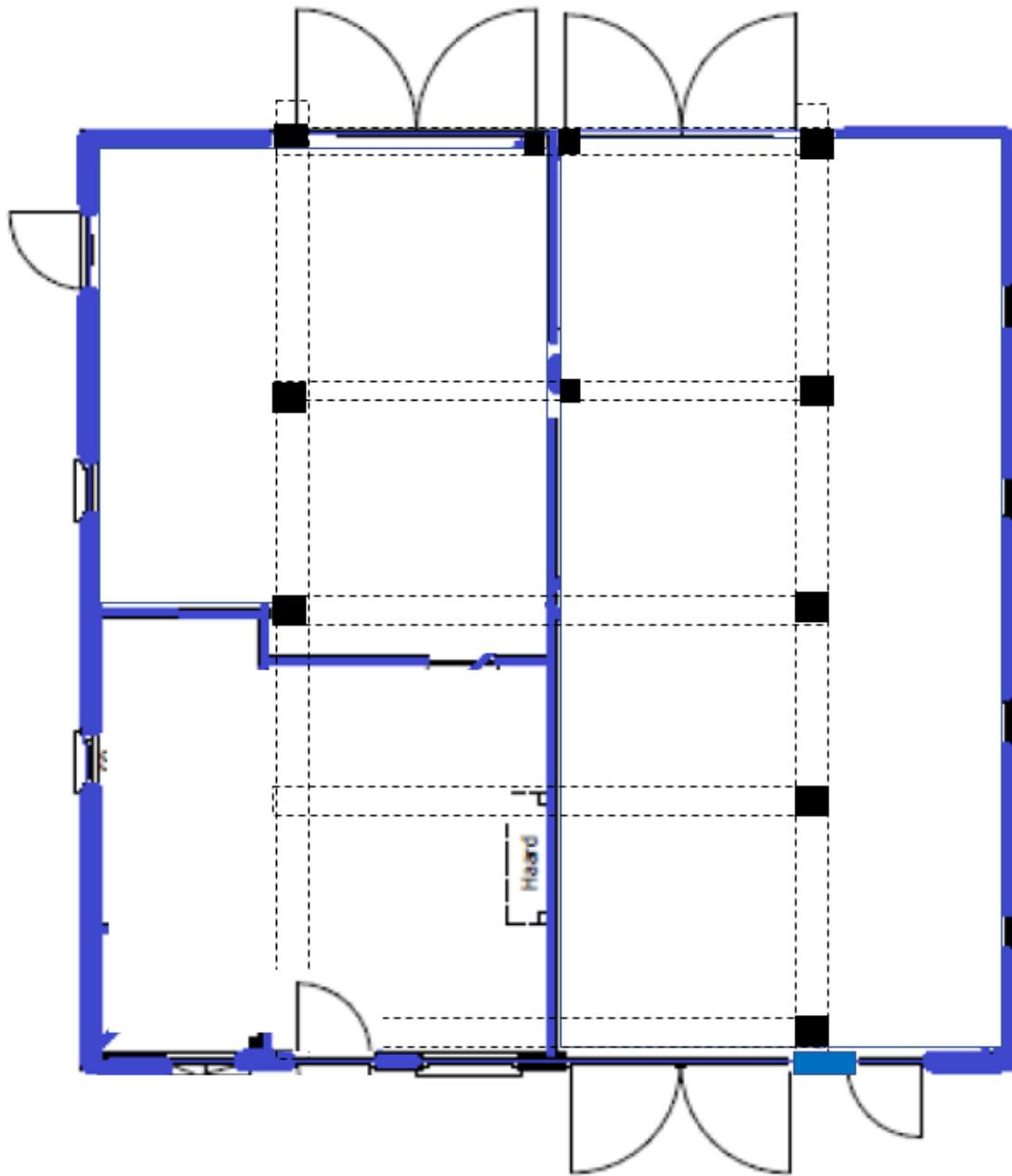
Kleine boerderij, binnenzijde voorgevel woning. FH MAB 1-6-2023

Kleine boerderij, aansluiting rechter zijgevel op de achtergevel. FH MAB 1-6-2023

Kleine boerderij, gesneden telmerk V op gebintstijl en windschoor van strijkgebint (links) en gesneden merken IIII en III (gele pijlen) met een doorgehaalde streep op de gebintstijlen aan de rechter zijde naast de doorrit (foto rechts). FH MAB 1-6-2023

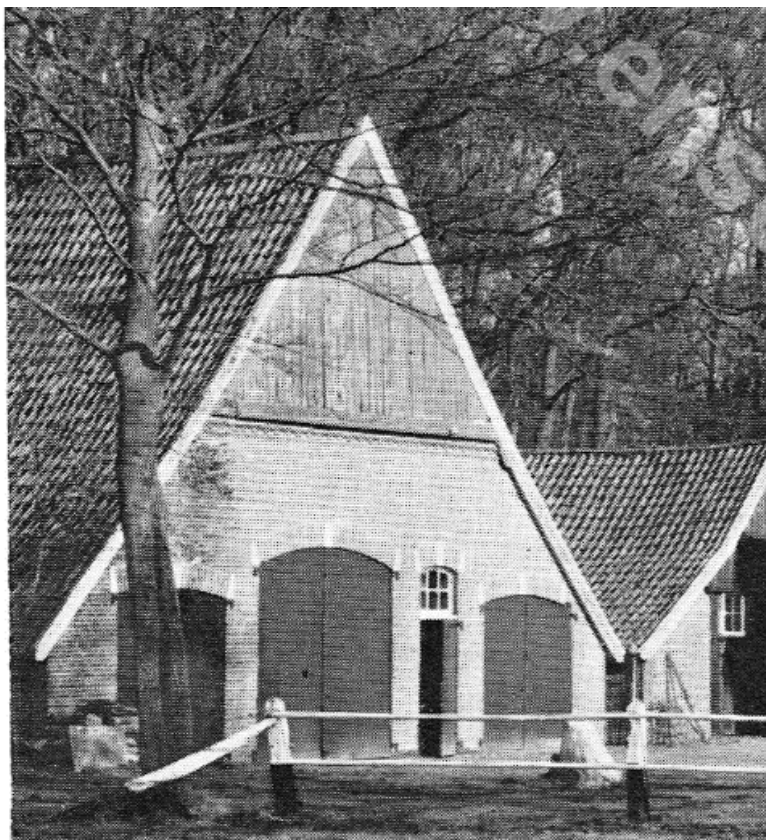

Plattegrond kleine boerderij met in blauw de behouden gebleven muurdelen en in zwart de gebinten. Tekening BOEj, Bewerking FH MAB 2023

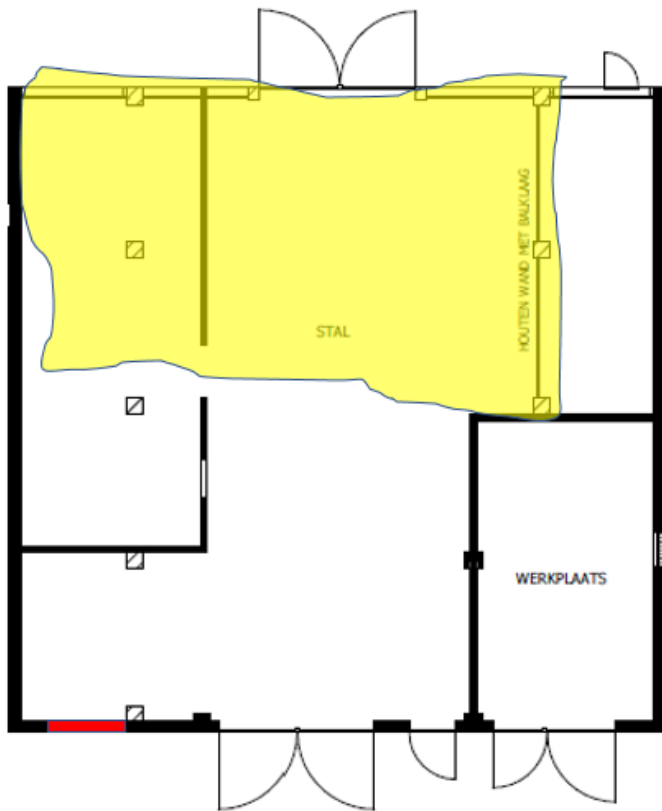

De achtergevel van de schuur voor de instorting.

De voorgevel van de schuur in 1961.

Plattegrond van de schuur. Het gele vlak geeft globaal het ingestorte deel weer. Tekening BOEi, bewerking FH MAB 2023

De voorgevel van de schuur. Situatie mei 2023. FH MAB 1-6-2023

De rechter zijgevel van de schuur. Situatie mei 2023. FH MAB 1-6-2023

De rechter zijde van de achtergevel van de schuur. Achter de verdwenen houten beschieting is een gemetselde muur aanwezig. Situatie mei 2023. FH MAB 1-6-2023

De rechter zijgevel richting voorgevel. Uit de gevel steken twee balkjes, vermoedelijk voor het ophangen van een ladder. Situatie mei 2023. FH MAB 1-6-2023

Interieur gezien richting voorgevel. Situatie mei 2023. 1-6-FH MAB 2023

De constructie met korbbeelstel tegen de gebintstijl voor de uitkragende geveltop. FH MAB 1-6-2023

Waardering.

Het belang van de kleine boerderij en schuur van Erve Kromhof is gelegen in:

Architectuurhistorische waarden:

- De goed herkenbare en deels bewaard gebleven hoofdropzet van de kleine boerderij in hallehuisopzet welke in 1913 een opmerkelijke opzet kreeg met een doorrit naast een woongedeelte.
- De nog bij de verbouwing van 1913 behorende gemetselde gevels met gevelopeningen.
- De vermoedelijk van ruim voor 1800 daterende gebintconstructie en de hergebruikte muurplaat op de rechter zijgevel zijn nog tastbare overblijfselen van de aan de grote boerderij al voor 1800 toegevoegde kleine boerderij van het historische erf Kromhof.
- De opzet met een houten topgevel voor en een overkragende houten topgevel bij de achtergevel is kenmerkend voor de historische hallehuisboerderijen in deze regio. Bij de achtergevel zijn de draagconstructies tegen de gebintstijlen voor deze constructie nog aanwezig.
- De goed herkenbare en grotendeels deels bewaard gebleven hoofdropzet van de schuur, net als de kleine boerderij in hallehuisopzet welke in 1913 met gebruikmaking van een oudere gebint- en kapconstructie is gebouwd.
- De nog bij de bouw van 1913 behorende gemetselde gevels met gevelopeningen.
- De vermoedelijk van ruim voor 1800 (of 1871?) daterende gebint- en kapconstructie is nog een tastbare overblijfsel van de het al voor 1800 aanwezige historische erf Kromhof met de grote boerderij, kleine boerderij en schuren.

Cultuurhistorische waarden:

- De kleine boerderij en de schuur zijn tastbare overblijfselen van de rijke historie van het erf, dat al in stukken uit 1280 wordt vermeld. Door recente calamiteiten is de kern (grote boerderij) met een tweede schuur uit 1913 verloren gegaan en zijn de schuur en kleine boerderij aangetast. Als nog herstelbare gebouwen van dit historische erf vertegenwoordigen de kleine boerderij en de schuur met hun nog afleesbare bouwgeschiedenis een hoge cultuurhistorische waarde.
- De footprint van de grote boerderij bezit als kern van het goed een hoge waarde.

Stedenbouwkundige-en ensemblewaarden:

- Het historische erf met zijn ogenschijnlijk achteloos op het terrein uitgestrooide bebouwing is in zijn opzet kenmerkend voor de grote erven op de zandgronden in deze regio. Karakteristiek is daarbij de plaatsing van de hoofdboerderij met de zijgevel naar de weg gericht.
- Het door bospercelen omgeven erf met twee oprijlanen met boomsingels en bestratingen, het met keien bestrate erf voor de boerderij en de vijver met restanten van een tuinaanleg zuidelijk van het voorhuis van de grote boerderij vormt een waardevolle aankleding van dit historische erf.
- Bij dit ensemble hoort de landschappelijke setting met de bosschages en monumentale bomenrijen langs de Heutinkstraat.

Zeldzaamheidswaarde

- Het complex is als voornaam historisch boerenerf met zijn rijke tot in de middeleeuwen terugreikende historie in de regio vrij uniek te noemen.